

„A sima utak, melyeken kevés fáradsággal messze juthatunk, s azon javak, melyek után az emberek többsége vágyik, legyenek másoké.

Nekem, ó Mindenható! adj rögzös ösvényt, de szép kilátással, mely mindég felfelé vezet...”

(Eötvös József)

Tájékoztató a nemzetiségi általános iskolai nevelés – oktatásról

2023.

Pusztamagyaródi Kenyeres Elemér Általános Iskola

Készítette: Kozma Andrea
intézményvezető

PUSZTAMAGYARÓDI KENYERES ELEMÉR ÁLTALÁNOS ISKOLA

8895 Pusztamagyaród, Fő út 16. e-mail: info@kenyernessuli.hu;

www.kenyernessuli.hu

BEMUTATKOZÁS

Az intézmény hivatalos neve	Pusztamagyaródi Kenyeres Elemér Általános Iskola
OM kód (telephelyi kóddal)	037483 001
Székhelye:	8895 Pusztamagyaród, Fő út 16.
Telephely:	Pusztamagyaródi Kenyeres Elemér Általános Iskola - Bánokszentgyörgyi telephelye
OM kód (telephelyi kóddal)	037483 003
Ügyviteli helye:	8891 Bánokszentgyörgy, Kossuth Lajos út 8.

Tevékenységeink a Szakmai Alapdokumentumunk alapján:

- **nappali rendszerű oktatás**
Pusztamagyaród: alsó tagozat, felső tagozat, 1 évfolyamtól 8 évfolyamig
Bánokszentgyörgy: alsó tagozat;
- **sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelése-oktatása** (mozgásszervi fogyatékos, beszéd-fogyatékos, autizmus spektrumzavar, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdők, értelmi fogyatékos - enyhe értelmi fogyatékos, érzékszervi fogyatékos - hallási fogyatékos, érzékszervi fogyatékos - látási fogyatékos).
- **nemzetiségi nevelés-oktatás (magyar nyelvű roma/cigány nemzetiségi nevelés-oktatás (magyar))**
- integrációs felkészítés, képesség-kibontakoztató felkészítés

Pedagógiai hitvallásunk

A mi iskolánk olyan, ahol

- a) tanulóink a kisközösségek adta előnyök felhasználásával a demokratikus légkörű munkában lehetőséget kapnak az emberi kapcsolatok szélesebb körű kiépítésére, az egyéni képességek fejlesztésére.
- b) a differenciált foglalkozások alkalmazásával, az önálló ismeretszerzési módok kihasználásával a mindennapi életben használható elméleti és gyakorlati ismeretek megszerzése az elsőrangú feladat.
- c) a tanulók érdekeit szem előtt tartjuk, a szülői, fenntartói javaslatokat, véleményeket figyelembe vesszük, a helyi társadalom, a környezet életében részt vállalunk.

Alapcélunk a **kisiskolaként** való továbbműködés, az esélyteremtő nevelés-oktatás, pályaorientációs felkészítés, egészséges életmódra nevelés. **“Specialitásunk”** a kis létszámból adódó **családi jelleg**, a hosszú évek óta **együtt dolgozó**, a feltételeket jól ismerő, **odafigyelő, megújulásra nyitott dolgozói közösség**, akik számára **fontos a nyugodt, biztonságos iskolai légkör, az iskola jelene és a jövője.**

A NEMZETISÉGI ISKOLAI NEVELÉS-OKTATÁS FELADATAINAK

RÖVID BEMUTATÁSA, IDŐKERETE

A környezeti feltételeink, a települések lakosságának összetétele, igénye alapján iskolánkban, mindkét iskolaegységben **magyar nyelvű roma/cigány nemzetiségi nevelés-oktatást** szervezünk.

A tantestület, az iskolafenntartó és a szülők közös elhatározás alapján a 2006/2007-es tanévtől kezdődően a bánokszentgyörgyi iskola, majd a megváltozott feltételrendszer miatt a 2012/2013. tanévtől a pusztamagyaródi iskola is csatlakozott a programhoz.

Az igények alapján kezdetektől fogva szinte 100%-os mértékben igénylik a szülők gyermekeik számára a nemzetiségi oktatást – ennek egyik oka, hogy erős a csoportok összetartó ereje, a közös foglalkozásokon való részvétel-, a közös élményigény, s fontos az is, hogy a társadalmi együttélés szabályait, az ok-okozati kapcsolatokat már kisiskolás kortól megismerjék, s tudatosan alakítsák a viselkedésüket az érintettek.

Az **oktatás célja**, hogy a nemzetiséghez tartozó gyermekeket fejlessze abban, hogy

- ismerjék meg és felfedezett értékeik alapján becsüljék hazánk és Európa más országaiban élő különböző cigány népcsoportok kulturális hagyományait,
- megtalálják, megőrizték és fejlesszék identitásukat, kialakuljon a reális nemzet- és kisebbség kép,
- a tanulók legyenek büszkék értékeikre, nemzetiségi kötődésükre,
- vállalják másságukat,
- elfogadják és másoknak is megmutassák a roma/cigány nemzetiség értékeit,
- erősítsék a közösséghez való kötődésüket.

A célok elérése érdekében az **iskola törekszik arra**, hogy a tanulók számára nyilvánvalóvá váljanak

- a nyelvi – és kulturális gazdagság előnyei,
- az előítéletek és a kirekesztés megjelenésformái, e jelenségek háttere, veszélyei, a jelenség elleni fellépés jogi eszközei.

A cigány interkulturális program kapcsolódik a NAT –hoz, kiegészíti az a cigányság történelmének, szokásainak, hagyományainak, nép- és műköltészetének, zene- és képzőművészetének megismertetésével és ápolásával.

A nemzetiségi nevelés-oktatás alkalmas

- a hátrányok kompenzálására,
- a tanulók előrejutásának és társadalmi beilleszkedésének elősegítésére,
- egymás megismerésével a toleranciára, a másság tiszteletének nevelésére,
- értékeinek felfedezésére.

AZ INTÉZMÉNYBEN MŰKÖDŐ NEMZETISÉGI ISKOLAI NEVELÉSI-OKTATÁSI FORMA BEMUTATÁSA

Szervezeti kerete:

- a heti egy tanórára kiterjedő kötelező roma/cigány népismeret oktatása
  - A tantárgy kerettantervi témakörei – 1-8. évfolyamokon**
    - **Szociális kapcsolatok**
    - **Természeti és társadalmi környezet**
    - **Múlt és jelen**
    - **Kulturális élet**
    - **Cigány nyelvek**
- **heti két tanórának** megfelelő időkeretében **roma/cigány kulturális tevékenységet szervezünk**, ezek:
  - **kézműves foglalkozások, néptánc foglalkozások** - órarendbe illesztve;
  - roma témájú filmek, színházi előadások, *a romák történelmével, hagyományai-val, képző- és iparművészetével kapcsolatos kiállítások, író-olvasó találkozók roma alkotókkal, találkozók roma közéleti személyiségekkel, részvétel roma művészeti-kulturális programokon vagy felkészülés ilyen programokra – alkalomszerűen.*

Roma/cigány népismeret oktatása – az iskolai gyakorlatunkban

Az első osztályban az életkori sajátosságaikhoz igazodva a tanulók megismerkednek a cigány mese-, mondavilággal. Először eredtmondákat olvasunk, majd népmeséket. Összehasonlítjuk a magyar népmesékkal /hasonlóságok, különbségek – tartalom, szereplők, helyszínek, idő, mesekezdés-befejezés, szófordulatok/. Beszélgetünk, a gyerekek véleményt mondanak a

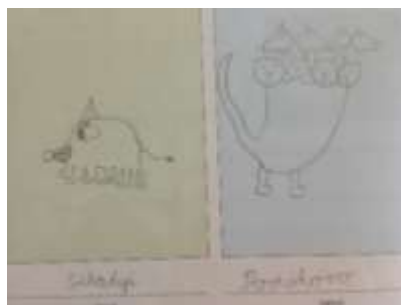
hallottakról, eljátsszák a meséket. A mesékhez illusztrációkat készítenek, feladatokat oldanak meg. A jeles napok, ünnepek szokásaival is megismerkednek /pl. karácsony, újév/. A témák feldolgozáshoz cigány népismeret tankönyvet, munkafüzetet használunk. Gyakran élünk az internet adta lehetőségekkel. A tevékenységek során cél a szociális kompetencia, empátia, önismeret fejlesztése.

A 2022/2023. tanév során készített tanulói munkák – 1. évfolyam

A 2. és 3. osztályos tanulók életkori jellemzője, hogy szeretik a meséket, ezért ők is az eredetmondák segítségével ismerik meg a tantervi tartalmakat. A mesékhez illusztrációkat készítenek, azokat dramatizálják. A cigány szokások, hagyományok, művészetek megismerése is feladatuk. Használt taneszközeik:

Taneszközök: Radics József- Farkas Mária: Cigány népismeret 1-4. évfolyam című könyve
Radics József: Cigány népismeret munkafüzet 1-2. osztály, 3-4. osztály

A 2022/2023. tanév során készített tanulói munkák – 2., 3. évfolyam

Negyedik évfolyamon a szociális kapcsolatok és a természeti és társadalmi környezet című témakörök hangsúlyosak az aktuális népi hagyományok mellett. A roma-cigány és a magyar hagyományok közötti hasonlóság, eltérések keresése is feladat már.

Ötödik évfolyamon A magyarországi cigány népcsoportok: romungrok, oláh cigányok, beások; a A cigányság múltbéli foglalkozásai, Kiemelkedő roma személyek témaköröket érintik a tanórák.

Az egyes témákhoz kiegészítésként dokumentumfilmek részletet is megtekintésre kerülnek.

Ötödikese meseillusztrációi – 2022/2023. tanév

A 6. évfolyamon a tanórákon a roma népmesékről, balladákról, zenékről, a cigányság fontosabb íróiról, költőiről, zenészeiről tanulnak a gyerekek.

Megismerkednek a cigányság eredetével, vándorútjával, Magyarországi letelepedésével. A cigányság magyarországi történetével, nyelvével, a nyelvjárásokkal, jövevényszavakkal, a cigányság jelentősebb ünnepeivel, az ünnepi étkezés szokásaival kapcsolatosan is ismeretket szereznek.

7. osztályban a népismeret órák alkalmával tovább mélyítik a roma kultúrával, irodalommal, történelemmel, a különböző cigány csoportokkal, hagyományos foglalkozásokkal, zenével, nyelvvel kapcsolatos ismereteket. A foglalkozások során megismerik a kortárs roma költők, írók, festőművészek, zenészek munkásságát. A témákat játékos foglalkozások, kézműves jellegű tevékenységek, kutatómunka segítségével dolgozzák fel.

A nyolcadikosok folytatják a cigányság életének, kultúrájának, kiváló képviselőinek, alkotásainak megismerését.

A cigánysággal kapcsolatos filmekbe, videókba, művekbe is betekintést nyernek.

Nemzetiségi szabadidős – foglalkozások

Kézműves-, és néptánc foglalkozásokon vehetnek részt a tanulók. Cél, hogy minél több lehetőséget kapjanak a képességeik fejlesztésére, a szabadidejük hasznos eltöltésére, a szociális képességük fejlődésére. Kézműves foglalkozásokon megismerhetik a különböző kézműves technikákat: *pl.: vasalható gyöngyökből képek készítése; varázskép készítése karcolófüzetből, mandala kép készítése; tökdíszítés, varrás (könyvjelző készítése); manó sapka fonalból; nyelv-lapoc figurák, gipszöntés, gipszfestés, fűzőlap használata, origami, ...* A néptánc foglalkozásokon különböző táncokat, mozgásokat tanulnak, a tanultak bemutatására az iskolai és a települési rendezvényeken is lehetőségük nyílik.

Képek az elkészült alkotásokról – 2022/2023. tanév

Iskolai szinten olyan szakmai programok szervezését is tervezzük, amely színesíti, gazdagítja a tanulóink személyiségét, pl.: roma művészekkel, neves személyiségekkel való találkozást, kapcsolatépítést, illetve kulturális-, zenei programokon való részvételt tervezünk tanulóinknak.

Melléklet:

- A nemzetiségi nevelésben-oktatásban való részvétel **KÉRELME (új nemzetiségi nevelés-, oktatás igénylése esetén)**
- **NYILATKOZAT - nemzetiségi iskolai nevelés-oktatásban való részvételről**

Pusztamagyaród, 2023. február 03.

Kozma Andrea
intézményvezető